

Mae colled ysgafn ar glyw eich babi – Gwybodaeth i rieni

Mae'r daflen yma i rieni babi sydd â cholled ysgafn ar ei glyw.

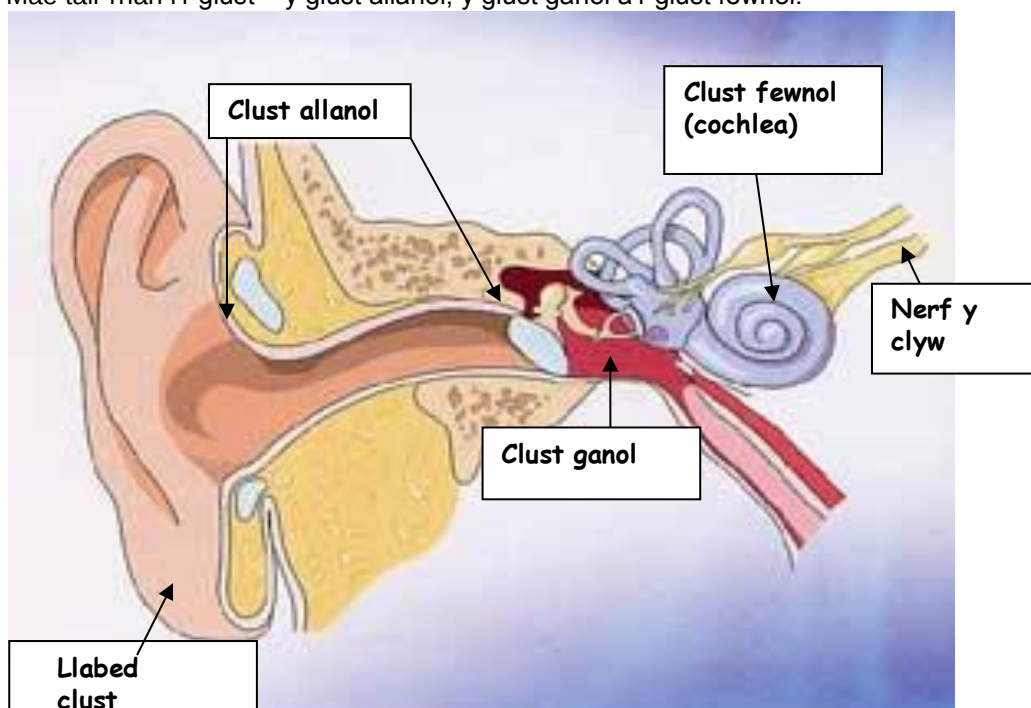
Mae'r daflen yn esbonio:

- Y ffordd mae'r glust yn gweithio
- Ystyr colled ysgafn ar y clyw
- Y ffyrdd posib o helpu
- Y pethau sy'n achosi colled ysgafn ar y clyw
- A'r mathau eraill o gymorth sydd ar gael

Sut mae'r glust yn gweithio?

Mae seiniau'n symud i mewn i'r glust ac yn cael eu newid yn signalau mae'r ymennydd yn gallu eu deall. Mae'r glust hefyd yn helpu cydbwysedd y corff.

Mae tair rhan i'r glust – y glust allanol, y glust ganol a'r glust fewnol.

Beth yw colled ysgafn ar y clyw?

Mae colled ar y clyw'n gallu bod ar wahanol lefelau. Gall y golled fod yn ysgafn, yn gymedrol, yn ddifrifol neu'n llwyr. Mae colled ysgafn ar ei glyw'n golygu bod eich babi angen i seiniau fod ychydig yn uwch na'r cyffredin. Mae'ch babi'n gallu clywed llawer o bethau, ond efallai nad yw'n clywed seiniau tawel iawn. Efallai y bydd yn cael mwy o drafferth clywed eich llais chi os oes seiniau eraill yn y cefndir neu os ydych chi'n bellach oddi wrtho nag ychydig o droedfeddi. Mae byddardod ysgafn yn gallu ei gwneud hi'n anoddach i rywun asesu o ba gyfeiriad mae sain yn dod. Weithiau, mae byddardod ysgafn yn gallu arafu'r broses o ddysgu i siarad.

Bydd eich awdiolegydd yn gallu esbonio pa seiniau y mae'ch babi'n gallu eu clywed a pha seiniau y mae'n cael trafferth eu clywed.

Mae gwahanol fathau o golled ar y clyw. Mae'r math o golled sy'n effeithio ar glyw eich babi'n dibynnu ar y rhan o'r glust lle mae'r problem.

Mae colled synwyrnerfol ar y clyw (sydd weithiau'n cael ei alw'n byddardod nerfol) yn golled barhaol ar y clyw. Mae'n golygu fel arfer fod problem yn y cochlea, sef rhan o'r glust fewnol.

Mae colled ddargludol ar y clyw'n golygu nad yw seiniau'n mynd yn rhwydd drwy'r glust allanol a'r glust ganol i'r glust fewnol. Mae colled ddargludol fel arfer yn un dros dro, ond mae'n gallu bod yn golled barhaol ar glyw nifer bach iawn o fabanod.

Mae plant sydd â cholled synwyrnerfol ar eu clyw'n gallu cael colled ddargludol dros dro ar eu clyw hefyd.

Sut mae helpu rhywun sydd â cholled ysgafn ar ei glyw?

Efallai y bydd eich awdiolegydd yn dweud y bydd gwisgo teclynnau clyw'n helpu'ch babi i glywed yn well. Ond os yw'ch babi'n ifanc iawn pan mae'n dod yn amlwg bod colled ar ei glyw, mae'n annhebyg iawn y bydd teclynnau clyw'n cael eu hystyried tan mae'ch babi tua naw mis oed ac yn cael prawf ar ei glyw.

Bydd eich babi'n agos atoch chi yn ystod y misoedd cynnar a bydd yn gallu glywed eich llais a gweld eich wyneb. Pan mae'ch babi'n gallu eistedd i fyny a throi ei ben i gyfeiriad seiniau, dylai prawf clyw roi mwy o wybodaeth am y golled. Bydd hyn yn eich helpu chi ac yn helpu'ch awdiolegydd i benderfynu a yw teclynnau clyw'n debyg o helpu'ch babi.

Bydd eich babi'n cael profion clyw rheolaidd i weld a oes unrhyw newid yn lefel ei glyw. Os ydych chi'n poeni rhwng yr apwyntiadau yma, gofynnwch i'ch awdiolegydd drefnu prawf yn gynt.

Dyma rai awgrymiadau i helpu'ch babi i glywed yn well:

- Cyn siarad gyda'ch babi, gwnewch yn siŵr fod ei sylw arnoch a'i fod yn edrych arnoch
- Symudwch yn agosach at eich babi pan rydych chi'n siarad, yn hytrach na chodi'ch llais
- Ceisiwch gadw'r sŵn cefndir mor isel â phosib yn eich cartref, a symudwch yn agosach at eich babi mewn mannau swllyd
- Efallai y bydd defnyddio teclyn clyw'n helpu os yw'ch awdiolegydd yn argymhell un.

Beth sy'n achosi colled ysgafn ar y clyw?

Efallai fod y babi wedi etifeddu'r golled ysgafn barhaol ar ei glyw, hyd yn oed os nad oes colled ar glyw aelod arall o'r teulu. Mae heintiau yn ystod beichiogrwydd yn gallu achosi colled ar glyw'r babi, neu os yw'r babi'n cael ei eni'n gynnar neu fod cymhlethdodau yn ystod y geni. Efallai fod y golled yn rhan o gyflwr arall neu'n gysylltiedig ag anawsterau eraill. Mae afiechydon plentyndod fel clwy'r pennau, y frech goch neu lid yr ymennydd yn gallu achosi colled ar glyw plentyyn.

Gallwch chi drafod gyda'r meddyg arbenigol sy'n gweithio gyda'ch awdiolegydd sut mae dod i wybod beth sydd wedi achosi'r golled ar glyw eich babi. Ond, yn achos rhai babanod a phlant, efallai nad yw'n bosib dod i wybod yr achos.

Pa fathau eraill o gymorth allai fy mabi eu cael?

Nid yw'n hawdd adnabod colled ar glyw babi ifanc, yn arbennig os yw'r golled yn un ysgafn. Bydd eich awdiolegydd a'ch meddyg arbenigol yn eich cynorthwyo chi a'ch teulu. Efallai y byddwch chi'n cael cyfle hefyd i gwrdd â'r athro arbenigol sy'n gallu cynghori ynglŷn â'r ffordd orau o gyfathrebu gyda'ch babi.

Mae'r Gymdeithas Genedlaethol i Blant Byddar (NDCS) yn gallu cynnig cymorth a gwybodaeth i chi. Mae gan y Gymdeithas linell gymorth arbennig i rieni plant sydd â cholled ar eu clyw. Bydd eu cynghorwyr profiadol yn gallu helpu i ateb unrhyw gwestiynau sydd gennych.

Gallwch chi gysylltu â'r NDCS yn unrhyw un o'r ffyrdd sy'n dilyn:

Ffôn: 029 2037 3474
Minicom: 029 0223 2739
Ffacs: 029 2037 9800

E-bost: ndcs.wales@ndcs.org.uk
Llinell gymorth rhadffon: 0808 800 8880

Gwefan: www.ndcs.org.uk

Dyma'ch rhifau ffôn lleol: